

„Névünnep” a Veres Pálné Gimnáziumban*

Megtiszteltetés volt számomra, amikor Hock Zsuzsanna, a Veres Pálné Gimnázium könyvtára – mától Ugrin Gáborné Majoros Márta Könyvtár – könyvtárostánára felkért arra, hogy nyissam meg a könyvtárat.

Kétszeres megnyitónak lehetünk részesei:

1. Átgondolt tervezés és fejlesztés, hosszú átalakítási munkálatok, odaadó és rengeteg munka után nyílik meg a könyvtár úgy, hogy közben emberfeletti erővel próbált folyamatosan szolgáltatni, valamint az iskola és az oktatási folyamat szerves részeként működni.
2. Névünnepre gyűltünk össze. A Veres Pálné Gimnázium könyvtára felveszi néhai könyvtárostánára, Ugrin Gáborné Majoros Márta nevét. Ezzel egyszer s mind a Bod Péter Társaság alapító elnökének is emléket állít.

Ismertem már a könyvtárat, a múltban néhányszor látogatást tettem Ugrinné Mártánál, de amikor tavaly egy, akkor még közoktatásügyi törvénytervezetnek hívtott szöveget véleményeztünk, egészen máshova érkeztem. Nemcsak helyében és strukturálisan újult meg a könyvtár, hanem hirtelen, mintha Csipkerózsika-álmóból éledne, ötletekkel teli, tágas, pezsgő helyé vált. Nem varázsütésszerűen, hanem könyvtárosa, az akkor még egyedül dolgozó Hock Zsuzsanna kitartó és fáradhatatlan tevékenysége következtében. Jó volt, ha csak távolról is, követni az eseményeket, a költözést az egyik teremből a másikba, egy-egy rész helyrekerülését, a könyvtári éjszaka izgalmait stb.

És most elérkeztünk ehhez a naphoz, amikor talán már a megújulásra mindig kész két könyvtáros (Hock Zsuzsanna és Murányi Adrienn) egy kicsit hátradőlhet, hátradőlhetne – mint tudjuk, ilyen pillanatok nemigen vannak az iskolai könyvtárban –, és akkor emléket szeretnének állítani elődjüknek, akitől oly sokat tanulhatott a könyvtárostánárok közössége, de mi, egyéb területen dolgozó kollégák is. Nem tisztem Márta pályáját méltatni, Balogh Mihály főigazgató úr nálam sokkal hitelesebben fogja majd ezt bemutatni. De mégis, engedjék meg, hogy felelevenítsek néhány emléket.

Márta számára nem voltak akadályok. Az ügghöz mindig tűzön-vízen át ragaszkodott, és ha kellett, újra és újra visszatért szerényen, de meg nem alkuvón a megoldandó feladathoz. Emlékszem, hogy milyen szívósan képviselte a Bod Péter Társaság elképzeléseit, mennyivel szélesebb körben látta a kapcsolatok szükségességét. Most, hogy édesapám, Hajdu Géza halála után megpróbálom folytatni az olvasókörök történetének feltérképezését, illetve az eszmeiség megmutatását

* Elhangzott 2011. november 17-én a budapesti Veres Pálné Gimnáziumban.

az egyetemi és főiskolai stúdiumok alkalmával, gyakran visszaemlékszem, ahogyan Márta szorgalmazta az Olvasókörök Országos Szövetsége és a Bod Péter Társaság kapcsolatait, időnkénti közös rendezvényeit.

Ugrinné Márta időről időre visszatért a könyvtárostanári ismeretek oktatásának szükségességére is a felsőoktatásban. Egy-egy iskolai könyvtári szakirány beindítása kapcsán mindig felelősséggel emlékeztette a képzőhelyek munkatársait a kurzusok fontosságára, az aktuális kérdések megjelenítésére. Biztos vagyok benne, hogy a könyvtárpedagógia-tanár képzésben is hűséges harcostárs lenne, illetve az is, csak egy másik dimenzióból kíséri féltő figyelemmel az eseményeket.

És végül a hűség és a tisztelet elvezette Mártát Hódmezővásárhelyre, amikor leróta tiszteletét a Bod Péter Társaság kis mohakoszorújával édesapám ravatalánál. Ez az utolsó kép él bennem Mártáról 2008 januárjából, amikor a jeges temetőben áll kezében a koszorúval, fejét kicsit oldalra hajtja és másra nem bízva, maga helyezi el azt a síron. Utána már csak levelet váltottunk és telefonon beszélünk néhányszor egymással.

Hódmezővásárhely és az olvasókörök. Hogy jön ide? Vajon csak Márta látta az eltéphetetlen kapcsot, vagy tényleg létezik? A Jóisten ismét, mint annyiszor, megadta a választ. Holnap, november 18-án a *Vonal üzenete* címmel konferenciát rendez a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Felnőttképzési Intézete és a Somogyi-könyvtár. Itt *Az oktatás és vizualitás – a Csongrád Vármegyei Általános Tanító Egyesület tevékenysége és illusztrációs pályázata a két világháború között* címmel tartok majd előadást. Tegnap este a levéltári és helytörténeti anyagokat böngészve a következő részletre akadtam:

*„1921. szeptember 15-ike jelentős nap a vásárhelyi népművelési események kalendáriumában. E napon tartott ülésén mondta ki az intézőbizottság a döntő szót, hogy a népfőiskolát megnyitja. A tanultak és tapasztaltak alapján ki kell mondanunk: állíttassék föl a népfőiskola és pedig három párhuzamos osztállyal, melyek egyike a mezőgazdasági, a másik az ipar-kereskedelmi – e kettő férfiak részére – és a harmadik egy női osztály. A férfi tanfolyamok két téli félévből, s egyik-egyik félévben 350-350 tanórából állanak. A női osztály egyéves tanfolyam leendő 300 tanórával. [...] a női népfőiskola tananyaga kevés eltéréssel azonos volna a **budapesti Veres Pálné leánylíceum** anyagával, mellőzvény abból az ott felvett idegen nyelvek ismertetését.***

És íme egy újabb kapcsolat az alföldi „*Paraszt Párizs*” (Bródy Sándor) „*Hódmező-Magyarország*” (Galyasi Miklós) várossal! Lám, jól érezte Márta!

Egy finn iskolai könyvtárról olvastam nemrég. Az információszerzés szempontjait ismertetve a dokumentum így fogalmazott: „*a könyvtár az a hely, ahol a tanulókat a legkönnyebben meg lehet tanítani tanulni.*”

** Herczeg Mihály: A Népművelés és a néptanító Vásárhelyen 1944 előtt. In: A hódmezővásárhelyi Szeremlei Társaság évkönyve 1997. Szerk.: Kurzsliz István Gábor–Kovács István. Hódmezővásárhely, Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata, 1998. http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/telepulesek_ertekei/hodmezovasarhely/szeremlei_evkonyvek/szeremlei_evkonyv_1997/pages/004_herczeg_mihaly.htm#ljr11

Mit tanulhat a diák a könyvtárban?

- Megtanul készülni az órákra;
- megtanulja a rendszert és annak használatát;
- megtanulja a könyvtári adatbázis-keresést, mely nagy lépés az információkezelés útján;
- megtanulja a könyv és más források fontosságát, az élethosszig tartó tanulás igényét;
- védett körülmények között megtanulja a szocializációs szabályokat.

Itt, ebben a könyvtárban mindezeket túl biztos megtanulja, hogy **nincs jó iskola jó könyvtár nélkül.**

Október 12-én Hock Zsuzsanna nagyszerű előadást tartott a Szegeden a *Kultúráközvetítés színterei* című konferencián a könyvtárostanári kompetenciákról. Ott kiemelte többek között az *autonóm cselekvés, az eszközök interaktív használata, a kreativitás, a szociálisan heterogén környezet hatékonysága* fontosságát. Biztos vagyok benne, hogy ebben az új-régi könyvtárban mindezek megtalálhatók.

Hogy divatos fordulattal éljek, feltehetnék kérdésként befejezésre egy nyitott mondatot (gondolatban fel is teszem – kérem fejezzék be): *Ez a hely alkalmas arra, hogy ...*

Nekem ez a hely alkalmas arra, hogy tisztelegjek a múlt előtt, de lássam a jelen és a jövő nagy lehetőségeit, a gyerekeket. Ez a hely most az inspiráció középpontja. Mindenki maga döntse el, hogy merre indul ezzel az adománnyal. Persze itt van Hock Zsuzsanna és Murányi Adrienn, akik készen állnak segíteni. Köszönjük Nekik.

Ugrin Gáborné Majoros Márta 2008. november 16. óta nincs közöttünk. Hiányát mindannyian érezzük. Ezért öröm számunkra, hogy valamiképpen részesei lehetünk emléke megőrzésének – adta hírül a névünnepet a blogbejegyzés. Ehhez csatlakozva egy Goethe-idézettel zárnam a megnyitót:

„Csak igyekezet által, a legjobbat adva virágozik új életre csillagod. Annak csillaga, ki tudja mindennek a kezdetét, azonnal megszabadul az éjszakától.”

Barátné Hajdu Ágnes